

לאב גאלאראווערקס
1000

לפני כבוד רבני קהלת זצ"ל גיבורים

רשפי אש

כתבי קודש אשר יצאו מפי קדוש אחד ה'ה הרב הג'
הקדוש וכו' מרנא ורבנא רבי מרדכי זצוקללה"ה זי"ע
ועכ"י **מנעשכין**, כידוע בפי כל בשם הרבי
הזקן מנעשכין

ולאשר אין ערוך לגודל קדושתו כתבתיו רק בשם הרב הק' וכו'

הובא לבית הדפוס ע"י החברך המופלג השנון מוה' יעקב מרדכי
צהרב וכו' מו"ס אמ"י נר"ו מהגורר סמוך לציאליסטאק

ווארשא

בדפוס של הרבני מוה' נתן שריפטגיססער נ"י

РИШФЕЙШЪ

въ Варшавѣ 1869.

въ Типографіи Н. Шрифтгиссера.

Дозволено Цензурою Варшава 3 Юля 1869 г.

Handwritten signature in Cyrillic script, likely reading 'Р. М. С.'

הקדמת המוציא לאור . לכבוד קונו ידבר .

ולכבוד המחבר . אמרים יחבר .

אליכם אישים אקרא ?

הודות והלל לך , אשר זיכני להוציא לאור תעלומת חכמה . והוא כחב יד אחד ישן אשר מלאהיו , מחובר אמרים ספורים מפי יקרים , רזין יקירין וממירין מאת כבוד הדמו"ר הרה"ק האלקי וכו' מוהר"ם זוקלל"ה זי"ע מנעשכ"ז . והנה גם רבינו הק' האלקי זי"ע זכ"ל מוהר"ו צ"צ זוקלל"ה מנעשכ"ז העיד עליו כי מפי רבינו הק' יצאו . והנה באשר זכינו וסעמנו בקנה המשענת , מקנה הדבש הלזה , ותאורנה עינינו וכו' כל הרואה יאמר ראה זה דבר חדש , ולספר גדול שבח אין בכוחנו והוא אך למותר , ושבת המגיע לכתבים שבחא דממילא , וחוס של חן וחסד משוך עליהם , הבט נא וראה מבטן מי ילא הכרך הלזה , הלא מהררי קודש מחלצתו עיר וקדיש נחית מן שמיא כחד מן קמייא לו דומי' תהלה , ואנכי באשר ראיתיו אמרתי בלבי מי יתן ויחוקו הדברים עלי ספר , כי אז כל המבקשים דרך ד' כאשר יסעמו מנועם זיו אמרו הק' יאירו עיניהם , כי המה מורים מוסר השכל בדרכי עבודת השי" . זמן רב הי' רעיון זה בלבי מכוסה . ונפשי מאוד לזה נכספה . והאמר אלי נפשי מה לך נרדס בתרדמות העללות , קום אזור הלניך והי' לאיש חיל והולא הדברים לאור , כי חולי מקום הניחו לך מן השמים לזכות רבים דורשי ד' , וזכות המחבר הק' תהי' לך להעד ולמשען לבצע את מעשיך באשר החילות . כן עשיהי שנסחי את מהני ואזרחי זי"ע באזור זכות המחבר הק' זי"ע . והולאחי הכתבים מאמתחתי והגהתי אותם כיד ד' המוצה עלי , גם נרפתי אליהם איזה מהמרים אשר שמענו בשמו מפי רבינו הק' זוקלל"ה ומפי נדיקי עולם זי"ע , למען יהי' כל דבריו הק' ביחד עלי ספר חקוקים . וקרחתו להם בשם **ר' שפי איש** מטעם כי המה כרשפי אש להלהיב לב איש היבראלי לעבודת השי" , גם כי עולה כמנין (כ"ק מכבוד הג' הק' מוהר"ם ז"ל מנעשכ"ז) : (גם נרפתי אליהם ליקומים מיוחדים מקדושי עליון כ"ע זי"ע) :

טרח בלותי לדבר . ליוצרי אחפלה הפלה קצרה אל מי מביט בכללות יוצריו ומשגיח בהם יחד כשר ואלוף , גדל ורש . הבט נא לעמלי , וכוון נא מטשי ידי , ויהי נועם ד' עלי :

ואל חילי בני' חבקש . משכו וקחו לכם הספה"ק הלזה בכסף מלא , וזכות המחבר הק' יגין עליכם בזה וצבא אחי"ר :

ומובטחני בשארית ישראל כי לא יעשו עולה להשיג גבולי ח"ו . למען לא יהי' שלוחי מלוא ניזוקים , וצפרם כי איסור הרבון ע"ז ידוע וצפרם מחוק

הקיר"ה. ולהשומעים יונעם וחבוא עליהם ברכות טוב , ויזכו לראות בנחמות ציון וירושלים :

א"ד עתירה המוציא לאור :

לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה בדו"ר ע"י ההוא עמיר ונעלם בשכ"י :

הנהגות טובות

- ואלו הם האזהרות של מרן הרה"מ הק' מזלחטשוב זוקל"ה זי"ע ועכ"י אכ"י :
- (א) יקרא ק"ש בכל לילה כמ"ש בשער"ל ולא יפסיק בין ק"ש לשינה :
 - (ב) יזהר ליטול ידיו קודם הזיווג ואחר הזיווג :
 - (ג) יתן לדקה לפני הזיווג כפי השגת ידו ולא נפחות מפרומה ובשו"מ יפרוש צפה ואחר שו"מ ישלם :
 - (ד) יזהר שלא לילך ד' אמות צלי נמ"י שחרית :
 - (ה) לומר בכל יום תיקון חנות כפי שדפס בשער"ל :
 - (ו) יזהר לומר בכל יום תהלים קודם הפלח שחרית ולא יפחות מעשרה קפיטיל :
 - (ז) לא ידבר שעה אחת קודם התפלה ושעה אחת אחר התפלה :
 - (ח) יתן לדקה קודם הפלה כפי השג ידו ולא יפחות מפרומה ובשו"מ יפרוש צפה ואח"כ ישלם :
 - (ט) יתפלל בכוונה הלב מתוך הסידור :
 - (י) לא יסתכל בשום דבר סמא :
 - (יא) לא יסתכל בשמהמה ועוף נזקקין זל"ז :
 - (יב) לא יסתכל בצגדי לבשונין דאשה, ולא בצגדי אשתו כשהיא נדה :
 - (יג) לא ילך בין שהי נשים. ולא יניח לאשה לילך בינו ובין זכר אחר :
 - (יד) לא ילך בין שני דברים סמאים ולא יניח דבר סמא לילך בינו ובין זכר אחר :
 - (טו) לא ילך בחוך ד"א שלימת :
 - (טז) יזהר מגזל ואפי' פחות מש"פ, בין ישראל וא"י ואם גזל יחזיר :
 - (יז) יזהר מלשבע שום שצועה ואפי' בחיי ראשו :
 - (יח) יזהר שלא להושיא שום קללה מפיו :
 - (יט) יזהר מכעס ועלצות עד קצה האחרון :
 - (כ) אם יארע לו ח"ו מקרה לילה יטבול ויתענה באותו יום ואם יארע לו בשו"מ יתענה אחר שו"מ :
 - (כא) שלא לבטל סבילת הנורך :
 - (כב) יזהר ללמוד בכל יום שיטור גמ' ומשניות :
 - (כג) ללמוד בספרי מוסר ולחזור ולשנות ג"פ :
 - (כד) יקרא האגרת הזאת בכל יום :

רשפי אש

(א) בראשית כ"ח ז' ויחלום וכו' והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו . והקושיא מפורסמת דהל"ל יורדים החילה . ויש לבאר דהנה כשהאדם עושה מצוה נברא מזה מלאך קדוש ואח"כ עולה המלאך למעלה להמליץ טוב בעדו . ולזה עולים החילה :

(ב) שמות כ"ה א' ועשית מגורת זהב טהור מקשה תעשה המגורה . פירוש עבודה הקשה ביותר הוא זהב טהור שיהי' קבץ והזהב של האדם טהור מבלי שום איסור ח"ו ומשום מחשבה פסולה ח"ו . ואיש כזה הממנהר כספו וזהבו ביותר . תעשה המגורה : נעשה במדריגה אשר יוכל להאיר ברוב קדושתו בעולם :

(ג) במדרש כשנא פנהם לשאול על מעשה זמרי ורעה למוסור נפשו ע"ז השיבהו הלכה ואין מורין כן . והוא פלא כיון דאין מורין הלכה למאי . ויש לבאר דהלכה פי' שזהו דרך טוב להלך בו ולהגיע למדרגת להיות קנאי על מעשה זה ולמס"ג בשביל הש"י . אמנם אין נקרא קנאי רק אם מוס"ג מעצמו מבלי שיטיין אם נאסרה מהש"י ע"ז כי מחמת גודל התלהבותו וקנאתו מוס"ג על כבוד הש"י בשגם אם לא נאסרה ולכן אין מורין כן כי אם יורה ז"ד על כך מלד הדין ומגוה הש"י אין זה מלד ההגדות לבו לקנאת ד' רק שמקיים מצות הש"י . ומס"ג כזה אינו בשלימות כי לא עשה מלד קנאתו קנאת ד' ית' . ולא עליו נאמר לשון קנאין פוגעין בו :

(ד) דברים ג' כ"ד ואתחנן אל ד' וגו' אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורותך . והדיוק ידוע דהל"ל כי מי בשמים וגו' . וי"ל כי מי מספר נו"ן הרומז לנו"ן שערי בינה . אל הוא הצדיק כדכתיב ויקרא לו אל וכו' . והוא דבוק לטון שערי בינה וצדיק כזה יכול לפעול בעבודתו הק' לעשות כמעשהו וכגבורתו ית' . וכדאי' בגמ' הקצ"ה מחי' מהים וחלי' מחי' מהים וכו' וכדומה . וכמו כן כל הצדיקים . וכדכתיב צדיק מושל ביראת חלקים . מי מושל בי צדיק . וזהו רצון הש"י שיהי' להצדיק כח כזה לשבר כל הרעות . ולהשפיע שפע טוב לישראל . וזהו יבואר הכ' לנכון כי אינו דרך חימה רק הכ' אומר כי מי אל . היינו הצדיק הדבוק לטון שערי בינה . וזהו בשמים ובארץ והרגומו לאחיד בשמיא וארעא . אשר יעשה רצ"ל יוכל לנושות כמעשיך . וכגבורתך היינו שזהו רצונך :

(ה) ישעיה א' ד' הוי גוי חוטא וגו' . ג"ל חוטא לשון נקיון . פי' שהמה מנוקים מעון : עם כבד עון . פי' שקשה וכבד להם לחטוא ח"ו : זרע מרעים . פי' שהמה זרע אי"ו שנקראים רעים למקום : בנים משחיתים . פי' שהמה מסגפיים א"ע ומשחיתים את גופם כדי עזבו את ד' . ל' עזיבה ועזרה . פי' לעזור לו כביכול . עי"ל בנים משחיתים עזבו את ד' . פי' שהמה בנים כאלה אשר משחיתים ומכלים כל עוזבי ד' : נאצו את קדוש ישראל . פי' שהמה מגאלים את הפורשים א"ע מעדת ישראל . כי קדוש ל' השרשה : נזורו אתור . פי' שמעליה דברים הנמוכים והשפלים לבחי' נזר ועטרה :

קהלים **אלה**

רשפי אש

(ו) תהלים כ"ג מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר . ע"ז ה' מהפלל דהמע"ה
חמיד . שח"י ד' רועי לא יחסר ממנו חמיד :

(אלה הדברים אשר נפתחו אותם בלשון פה ה' ז"ק"ל ז"ע) :

(א) דן ידן עמו . רנ"ל אוהביו וקרוביו ידן : באחד שבטי ישראל . היונו
בלא חנופה ובלא נשיאות פנים . וזהו מחנאי הדיין שונא בלע ולא שונאי
ממון בלבד רק בלע . רנ"ל כ"ד הנאה שבעולם . כי מכל נד הנאה ובקשה שבעולם
יוכל לבוא ח"ו לידי הנ"ל . וזהו החושך עצמו מהדין וכו' . עלמו דייקא דבאמת כל
הדן וכו' נעשה שותף וכו' רק שאינו מבקש שום דבר לעצמו . וזהו ביקש יעקב לישב
בשלוה וקפן כו' ביקש דייקא . ובזה מחוץ מה דאמרי' כל דייגא דמפקין מיני' ממונא
וכו' . ולכאור' מהו בכך שהרי אין אדם רואה חוב לעצמו אבל לאחרים ידן שפיר
ולפי הנ"ל ח"ש דכ"ז שאינו חושך עצמו מן הדין בלי מבקש שום דבר לאו דייגא הוא :

(ב) עד שיבלו שפתותיכם סלומר די . הקשה מרן הבעש"ט הק' ז"וק"ל ז"ע .
דהרי היצח די אינו כלל ממונא השפחים . והירץ דבאמת לכך יבלו
השפחים מחמת חמירת הדי חמיד ולא ישחמשו במונא השפחים כלל ע"כ . וסוד הדבר
ע"י החתירות ד' הוא בחי' תחמונה ליוד שהיא בחי' עליונה ממילא יבלו השפחים
הם בחי' התחמונות וכנ"ל :

(ג) בשם רבי ז"וק"ל . הבאים ישרש יעקב . הבאים לעבוד להש"י נריכים
מהחילה להשריש דברים העקביים דהיינו לשמור ח"ע מכ"ד רע ואח"כ
ממילא יציץ ופרח ישראל :

(ד) ידעתי ד' כי צדק משפטך . נדק הוא דין . כי לא ינדק לפניו כל חי .
ומשפט איהו רחמים דהיינו בשעה שנעשה המשפט אי אפשר בלא שיהוף
הרחמים . וידעתי כי גם הדין הוא רחמים שהכל לסובחי אך ואמונה עניתיני .
שחין אמונתי שלימה . וע"ז התפלל דהמע"ה להש"י להכין לבו להאמין אמונה שלימה :
(ה) במדרש . בוא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת צו"ד . מדת צו"ד משאו למעלה
מדת הקב"ה משאו למטה . וקשה ממילא נדע זה . אך י"ל כמדת הקב"ה
שהוא הנדיק . ומשאו רנ"ל עסקי העוה"ז שהם לעול ולמשא כגון משגל והכילה ושאר
דברים ההכרחיים . אבל הנדיק משאו למטה דהיינו שיש לו התגברות השכל על
התאוה . ע"ד ויעמום איש על חמורו . רנ"ל שהתגברו על חומרם וישונו העירה
הידוע היא הקדושה . וגם כיוון לה"א ראשונה וה"א אחרונה . אבל מדת צו"ד משאו
למעלה שהתאוה גוברת על השכל ח"ו :

(ו) והיה טרם יקראו . מהו והי' ל' עתיד הרי גם עתה כן . אלא והי' רנ"ל
כשיצטרף הוא"ו דהיינו הקול עם ה"א אחרונה ויו"ד עם ה' ראשונה
שהיא החכמה והבינה ויחוד שכל ומשכיל וזהו לשם יחוד קוב"ה דהיינו עם כח חלקי

השוכן

רשפי אש

השוכן בחוכו שלא יהי' כוונתו בלתי לד' לצדו . אחי צבתי' זו ערס יקראו ואני חטנה לשון נפשל דהיינו צחי' חני שהוא מלכות השכינה יהי' נענה . עוד הם מדברים ואני אשמע . רנ"ל צבתי' הדיבור פועלים צבתי' חני נשמעת גם בזה העולם דהיינו ההגלות חלקוהו ית' . ואז ממילא הישועה בא . ע"ד ישראל נובע בד' . רנ"ל צמה שהישועה כביכול לו יהי' . השועת עולמים . שכל העולמות נושעים עי"ז וזה יקראוני רנ"ל שכל קריאתו וכוונתו הוא רק לי לשמי ית' . ואני . ה"ז ואענהו עמו חנכי בצרה בשביל זה אחלצהו ואכבדהו וגו' כי עי"ז לא יוכל להיות שום קיסרוג . ואם יקרא למצבת ענמו יוכל להיות ח"ו קיסרוג שאיננו הגון לפוצה זו . משא"כ כשיקרא לכבודו ית' השוכן אסו אחי חין שום מקסרג . וזהו הפי' ראה רחיתי את עני עמי . רנ"ל גם כשהוא עני צדעה עכ"ז עמי הוא רק שהוא צמזרים . ואת לעקת צנ"י שמעתי מפני נוגשיו . רנ"ל קודם נוגשיו . כי ידעתי . ע"ד זהאדם ידע וזהו ידעתי את מכאוביו שכביכול יש לו התחברות עם מכאוביו ע"ד צלחתם לו לר וגו' :

(ז) סולם מוצב . ארצה וגו' . זהו הלדיק צחי' יסוד שהוא התחברות דבר ונוקבא כמו כן הלדיק מחובר בין ישראל לאזיבהם שנשמים . וכמו הסולם המחבר בין הבית והעלי' שעולים ע"ג . והנה מלאכי אלהים וגו' . השפעה חלקיות מה שהלדיק מוריד השפעה לכאור' הוי ירידה שמוריד למטה דברים עליונים . אך באמת עלי' הוא זה . וזהו מלאכי רנ"ל השפעה של חלקים עולים . גם שלכאור' יורדים בו . אך והנה ד' נצב עליו . צכ"מ שהוא הלדיק ד' אתו לזה ההשפעה היורד לזה העולם ע"י הלדיק עלי' היא :

(ח) נרגן מפריד אלוף . כי האדה הוא א' דהיינו יוד למעלה ויוד למטה . רנ"ל חכמה עילאה וחכמה תהאה . והוא הוא המחבר אותם צחורתו ועבודתו לש"י :

(ט) במדרש דומה דודי לצבי . מה הצבי הלזה כשהוא כן מביט לאחוריו ק' הקצ"ה : הנה זה עומד אחר בתליונו . רנ"ל הקצ"ה עומד ומלפה ליבועתנו . אהר בתליונו הע"ס שעשינו בעלמינו כותל מסך המצדיל צעוטהיט . זעכ"ז הקצ"ה מלפה חמיד ומבגית מן החלונות ומליץ מן התרכים : בכל מאי דאפשר להיטיב לנו . וזהו מה מלאתם בי עול כי רחקו מעלי . רנ"ל כי המה רחקו מעלי . אבל חין המניעה ממני ח"ו כי רוצה חני המיד להיטיב :

(י) טח מראות עיניהם . רנ"ל מראות צרע עי"ז טח עיניהם ולצותם מהשכל . ע"י שהם חכמים צעיניהם עי"ז טח לצותם :

(יא) כל העולם לא נברא אלא לצות לזה . רנ"ל לחברותא כדפירש"י ז"ל : וגם רנ"ל לשון ציווי כפסומו שכל דבר יעבוד להש"י :

(יב) מרגלא בפומיה דר"מ ד' צבאות אשרי אדם בוטח בכ' . פעם כשהי' נריך להתחזק בצומחון הי' חוזר זה הפסוק כ"כ פעמים עד שנתמלא בצומחון בו ית' :

(יג) רבי זנוק"ל אמר הציבי לך ציונים עשי סימנים להורה . כי חין התורה נקנית אלא בסימנים :

רשפי אש

(יד) השמר לך פן תשכח את ד' אלהיך . דהיינו שד' הוא חלקך שידוע שיש חלוק פסדון המושל עליו ועל כל אשר לו :

(טו) כל הנלמד לצריות מההפך לכמה גוונים . היינו לאוהם גוונים והנחי' שהן הן הנוחנים לו :

(טז) ישיבת כרכים קשה , מחמת חילוקי דיעות הרבה וחמדם כ"א לבלעו . וכן קרא כחיב הלא מלער היא והחי נפשי . אבל כהגתרבו ונחלקו הדיעות והלצנות קשה למאוד לעבודה הש"י :

(יז) כאשר ייטר איש את בנו וגו' . ולא מייסר לפי שאין הקב"ה מייסר ח"ו צפועל רק כמו האב ברובה לייסר בנו ומפחידו בכך כדי לשוב :

(יח) אם תבקשנה בכסף וגו' או תבין וגו' . היינו שחכמה והחפש בדבר כמו שהאדם חפץ בכסף וחפשנה בחיפוש אחר חיפוש כמו הממין שידוע בבירור שמתן הוא . לכן לא ילצה לחפש פח"פ גם בכזר חפש ולא מ"א . הו' חבין וגו' :

(יט) רבי זנוק"ל אמר . מה שהנשים מחלקות . והלא מדה הזכר להשפיע . הוא מכוס שהזכר כיון שמידתו להשפיע ה"ו טהן הכל לאחד לכן אין באפשרי לו לחלוק . אבל הנזק' היא מדה הצימקום לכן באפשרה לצמצם ולחלק לכאו"א . ואמר שענין זה כולל ערך שלשים דפין צע"ח :

(כ) וישמע יתרו בהן מדין חתן משה . ובמדרש הה"ד שמעו וחתי נפשכם . דהנה כל מה שהאדם רואה ושומע מה שאינו להש"י אינו זה ראי' ושמיעה כלל . רק שכל ראיותיו ושמיעותיו לא יהי' בלתי לד' לצדו . וזהו והיה אם שמוע דהיינו שחשמע לקול ה' אלהיך . וזהו אשרי אדם שומע לי שכל שמיעותיו לי הגם שמה שהאדם לומד וקורא וקרא שמיעה וזהו החרשים שמעו והעורים הביטו לכרות . וזש"ה"כ וישמע יתרו . מכיון ששמע נעשה חיכף מכהן מדין חותן משה . הה"ד שמעו וחתי נפשכם :

(כא) והיה אם שמוע . דהיינו שחשמע רק לקול ה' אלהיך והישר בעיניו תעשה והאזנת . ל' האזנה שהוא בקרוב כמו האזינו השמים : למצותיו . מחמת שהוא מלוחיו ית' : ושמרת כל חוקיו . כל עיתיו . חק ל' עת זמן כמו חק נהן ולא יעבור ע"ד מצני יששכר יודעי צינה לעתים שיש כ"ח עיתים י"ד לסובה וי"ד לרעה ח"ו . חזי בל המחלה אשר שכתי במצרים לא אשים עליך . דבוודאי גם שאר המחלות לא ישים רק דעיקר המחלה שבמצרים שהוא פרעה חומיות פה רע וגם בחי' עוקף שהוא השכחה שהיו הומרים מי ד' וגו' . שלא הי' החגלות חלקותו ית' והיו נופלים החת המצב חבו לא אשים עליך : כי אני ה' . דהיינו ע"י משה בחי' הדעת לידע שיש חלוק בעולם . זהו רופאך :

(כב) וידבר וגו' לאמר אנכי ה' אלהיך . שע"י נתינת החורה שדיבר ד' לישראל אז הוא בדי לומר גם עתה אנכי ה' אלהיך וגו' בכלל ופרט שע"י משה זאת אנכי וגו' . ממילא לא חגטב ולא חגאוף . וזהו כל הדברים האלה לאמר ואח"כ צפרסיות :

רשפי אש

(כג) דבקה לעפר נפשי . החפלל דהמע"ה חייני כדברך . שאמרת מלז
ונחרת בחיים :

(כד) וירדפו מצרים וישונו אותם חונים על הים . דהיס הוא בחי' תחמונה
כדכתיב כמים לים מכסים . דזכו המקום המקבל המים כמ"ש
ולמקוה המים קרא ימים לכך השיגו אותם המלרים כי אז היו בחי' התחמונה והיו
חיים על הים וזהו אסור להיות חונה במדריגה כזו רק לריך חומ"י לעלות ממנה .
וישאו בני"י את עיניהם ויראו את מצרים נובע אחריהם . כי לריך האדם
לראות ולהחזון שמלרים עדיין נוסע אחריהם וזהו פתחו לי פתח כחודו של מחס
וכו' . דהיינו לידע באמת שהי"ה רודף אותו ועדיין הוא כבוש ח"י . וזהו השוכן
אחס בחוף סומאחה דייקא מש"ל כגבה עינים וכו' אותו חין אני והוא וכו' . ומזה
הוכיח מרן הצע"ש הק' זוקללה"ה זייע שעון הגאולה חמור יותר . כדברי ח"ה ז"ל .
וכיון שראו שמלרים נוסע אחריהם היכף ויצעקו בני"י אל ה' דייקא . וגם זה
לעקתם שיחכן בני"י זרע אי"ו לא יהי' בלתי לה' לבדו . וח"ש וידבר ה' אל משה
בא אל פרעה ואמרת אליו אני ד' . היינו מיד שהבוא לבחי' פרעה היכף ואמרת
בלב אני ד' להתחזק ולהעלות לשוב אל ה' . וזהו חרה השמש ובא השמש שע"י ביאת
השמש הוא זריחתו כי אל מקומו שואף וגו' . ע"ד מור ואהלות קליעות כל
בגדוטיך . שכל בגידה ובגידה שלך הוא מור ואהלות לפני הקב"ה ע"י ההסובה .
וזהו ג"כ הפי' ויחרון ארץ ככל הוא דלכאור' נראה שהוא יחרון ארציות החומר בצע"י
הגורה וגם ח"ו בפנימיות של פשוטי עם . אך ככל הוא כמש"ל כ' ציוס הששי וגו'
שהוא ב'יאת האד"ס . וירח אלהים את אשר עשה והנה סיב מאוד כמ"ש כל פעל ד'
למענהו . היינו כפשוטו למען כבודו ית' וגם למען הפעול בעלמו כדי שיהעלה כ"ד
לשרשו ית' . וח"ש רעבים גם למאים וכן ככ"ד אשר בא לו במחשבתו מן הגשמיות . הוא
שנפשו בהם תתעסק היינו ניזון הק' שלו :

(כה) שרים בידם נתלו . דהיינו שנתלו בכוחם שפועל ידם עשה להם . ולכן
פני זקנים לא נהדרו . פי' בחי' חכמה וצינה שלהם לא נהדרו :

(כו) ששתי ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך . תעבוד היינו עבודת הש"
כי חין עבודה אלא לד' לבדו רק מלאכה הוא מעשה גשמיות וזהו
שבת ימים ולא בששת ימים דהיינו שכל המדות הפועל שיהי' עבודה להש"י . דהיינו
ועשית כל מלאכתך הגשמיים ויום השביעי שבת לה' אלהיך לא תעשה כל
מלאכה . דהיינו גשמיות מש"ל העבודה שהיא להש"י לריך יותר ויותר . וגם ששה
ימים הוא כפשוטו ימים ממש ע"ד וכתורו יהגה יומם ולילה . יהגה הוא מבנין מפעיל
דהיינו שכתורתו יפזול שהיום והלילה יהגו וישבתו לה' כמש"ל כ' יום ליום יביע
אומר דהיינו שהיום אומר להקב"ה חזי כמה צרא אחינא לגבך :

(כז) בחודש השלישי לצאת בני"י מארצ"צ וגו' . ע"פ המשל היוצא וכו'
לצית הספר שאינו יכול ללמוד היכף עד שיצריא . כן ביל"מ שהיו
ישראל משוקעים בחושכות לא הי' יכולים לקבל התורה עד ציוס השלישי בחי'
תפארת

רשפי אש

הפארת : ביום הזה . דהיינו צנהירות הזה : באו מדבר סיני . ויסעו מרפידים .
 היינו ריפוי ידיים שהוא האהבה והיראה עי"ז ויבואו מדבר סיני :
 (כח) ווי העמודים . כי נקודת כל אות צהחילתו הוא יוד שהוא חכמה . וצהחפשמותו
 הוא ואלו שהוא גי' אחד והוא עמודא דאמלעיהא מדת התורה שבו העולם
 עומד : ומחושקים בכף . היינו חסדים וגם ככף הוא ל' כוכף וחשק שע"י החשק
 גורם הכדים לעולם :

(כט) התורה נקראת חמדה גנוזה : שהחמדה לו ית' גנוז בתוכה :
 (ל) חיבה יחירה נודעת להם שניתן להם כלי חמדה . היינו תוה"ק כדכתיב
 כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו . וקאמר נודעת שידוע להם
 זה שניתן להם כלי חמדה :

(לא) ואתה תצוה את בני וגו' . ע"ד טוב ה' לכל . זהו הצדיק שהוא כללות
 העולם . ורחמיו . של הצדיק . על כל מעשיו . של הקב"ה שהוא
 המשפיע לכל העולם . וכן צפרמיות כל איש צחי' הדעת שבו משפיע אליו צחוק
 אותיות המחשבה שהם היכל למה שלמעלה הימנה דלית מחשבה חפוסא צה כלל .
 ואותיות הדיבור כמה היכל לאותיות המחשבה . ואותיות המחשבה כמה היכל לאותיות
 הדיבור . ולכאור' לפי מצע הצריחה שצרא הצורא ית' להיות כ"ד נככף ומשתוקק
 לשורשו ית' לא הי' יכול צחי' הדעת שצכל אדם להשפיע אליו צכלי הדיבור והמעשה .
 וכן הצדיק צכללות הדור היידי דפריד צבלוע לא פליט . אך מלד צחי' היסוד שהוא
 חענוג להשפיע לצחי' שלמטה הימנה . והצדיק יסוד עולם שהוא כללות ישראל מתקן
 צכ"ד וצכל אדם הנינוץ הק' שלו שכלול צתיכו ומוציא וקר מזולל . ועי"ז נשפע עליו
 תלמעלה שפע אלוה יוהר ויוחר . וכן כל אדם צפרמיות שלו חכלית חכמה היינו
 צחי' חחהונה וחכלית צצחכמה צריך להיות צשם חשובה ומע"ס . וזהו אל תהכל
 צקוקן אלא צמה שיש צו דהיינו צפנימיותו להעלות בכל לצרשו להש"י כל מה שעצר
 עליו ענין רע מעשה דיבור ומחשבה יתקן הכל ויעלהו לשורשו ע"י חשובה ומע"ס
 ככ"ל . וזהו אין להסתכל חוץ לד"א היינו ד' אותיות שם הוי"ה צ"ה שצכל דצר
 שיראה או שישמע אסור להסתכל ולחשוב ח"ו צחינוניות הדבר רק צחלק חלוקי צם
 הוי"ה צ"ה השוכן צכ"ד וזהו לא יהיה לך אלהים אחרים וגו' . ודרכו הצ"ל משום
 שגא' לא תעשה לך פסל וגו' יכול העשוי וקיים דהיינו מה שפגם מכבר ח"ו . ח"ל
 לא יהיה לך . שלא יהא להרע צום הוי' וחקומה ח"ו : אלהים אחרים . שאינם
 חלקיות רק שאחרים עשאום חלקיות ר"ל ספ"א שגחדצק צה נעשו הדברים
 הצבעים לחלקיות ח"ו שגחסר ממנו החמונה והצטחון . כי כל מה שגאדם מתרחק
 מהש"י כן מתרחק הוא ממנו . ע"ד אש העזבנה יום יומים יעזבך . וזהו כיון
 שעצר ושנה ח"ו נעשה כהיחר היינו ל' התרת קצר כי האיסורים שאמר לנו הש"י
 הוא כדי להתקצר ולהדצק צו ית' לכן נקרא היסור . וצדצר שגפגם מכבר ח"ו נעשה
 לו כהיחר להיות יכולת ח"ו להספ"א לשלום צו . כיון שאינו מקושר צה לשורשו
 ית"ש . רבי זנוק"ל אמר מעשה ידי אדם פה להם ולא ידברו וגו' רק ע"י מעשה
 האדם

רשמי אש

ד

הארס שגרמו להם להיותם ח"ו לשלום צו המצב . וזהו . 'ואתה . משה :
 בחי' הדעת שכל דור או בכל אדם כשחלצה להשפיע בכלי הדיבור מא' עד ח"ו .
 וה' מולאות הפה . ואז ואתה כהן לעולם שהוא להשפיע לעולם חסדים וכ"ס :
 תלזה את בני הנה הוא לשון התחברות ולווחא וגם הוא כפשומו ל' ליוני כי
 כשהאדם מלזה לחבירו ועושה רצונו עי"ז יש לו התחברות ולווחא עמו . וכן אנחנו
 עם ד' שאנו עושים רצונו ית' . לנו דבקים צו ית' וזהו תלזה את בני : ויקחו
 אליך . שיקחו א"ע אליך : שמן זית . כי זית גורם שפחה ושמן הוא גורם
 זכרון ומפעול לעשות כך מן זית בחי' שמן להעלות הכל להש"י . וזהו . ומבני
 ישכר יודעי צינה לעיתים . היינו בחי' תחונה שתחת הזמנים . וכן שמת זבולן
 בלחך . ל' התחברות בלחך לבחי' תחונה חומרות תחבר ותעלה הכל לשרשו ית' :
 (לב) אדם מקדש א"ע מעט מלמטה מקדשין אותו הרבה למעלה .
 היינו תרהי למעלותא כי קדושת הש"י שמקדשו למעלה אין ערוך
 לה לקדושת האדם מה שמקדש א"ע מלמטה וגם הוא מעט . וזהו האירו לפני בעוה"ז
 היינו בדברים התחונים לשמור א"ע מכ"ד רע היינו פגם הצרית והראוי והשמיטה
 ועי"ז אהיר לכם בעוה"ז זהו דברים עליונים תורה והפלה שהאדם עושה אין צדשותו
 של אדם להישיר דרכו רק לד' הישועה :

(לג) ועשו לי מקדש וגו' . וכן תעשו לעצמכם לקדש איבריו לעשות מרכבה
 להשכינה ולהעלות מן היש אל האין כמו מעשה הקרבות . וזהו לשם
 יחוד קוב"ה היינו חלק חלקיות השוכן בפנימיותו :

(לד) כל פעל ה' למענהו . כפשומו שיתקדש שמו ית' וגם למען הדבר בעלמו
 שיתעלה לשורשו ית' וזהו למען ה' ו' שיתעלה ה' לוא"ו : וגם רשע ליום
 רעה . להיות ע"י קידוש שמו ית' . וגם ל' ריבוי מה שמחזרה הרשע ליום רעה הוא
 שיתקדש שמו ית' :

(לה) כל אשר תמצא בידך לעשות . היינו כל העשיות שלך . בבוחך עשה .
 במחשבה וכוונה לשמו ית' . פי בחכמה צרא קוב"ה עלמא כדמחזרנא צראשית
 בחוכמתא . וא"כ החכמה הוא הכח המחי' כ"ד . וזהו חכמה כח מה . וזהו בכחך
 ובלא"ה ח"ו וילכו בלא כח לפני רודף . כאדם ההולך בלא מחשבה נופל ונכשל ח"ו
 במכשלות הרבה כן הוא מי שעושה דבר בלא דעת שמו ית' :

(לו) לית מאן דידע לישנא בישא בהמן . רג"ל כמו שהמן לא ידע שצמה
 שהלשין למטה שאם המלך ניגע בפוסו וכו' ומפקי שחא צניחי ופיהי .
 זכיונא בזה הכל הי' למעלה לפני הקב"ה מליצה ישרה על ישראל :

(לז) אתה הוא ה' אלהינו . כי הקב"ה סתים וגליא ואורייתא סתים וגליא
 וזהו . אתה התגלות הוא סתום . זהו אלהינו ית' :

(לח) וראו כל עמי הארץ כי שם ד' נקרא עליך . ויראו . זהו מומך . שבידך
 לפעול כ"ז :

(לט) וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי . ל' עבר דהיינו צמה שהם מעבדים
 לעם

רשפי אש

- לעם ד' כבר המה נידונים כי מוצנח שני"ז בודלוי יהי' להם ירידה :
- (ם) איש אשר יעשה כמותו להריח בה . שיאל שמו בעולם כי מעשה הקמורת הוא עבודה הש"י ואסור לעשות כמותו להריח בה :
- (מא) דע מה שתשוב לאפיקורם . היינו שאינו מאמין בהשבע"פ בלתי אפשר להבין כלל חושב"כ כי לא נדע איזה מלאכה אסורה בשבת ואיזה מותרת וכיוצא בזה . וכמ"ש בהקדמה הסמ"ג . וא"כ בע"כ חושבע"פ מקובלה ג"כ מסיני :
- (מב) נגד ישראל ליבא רוב כלל . ע"פ משל המכוונים למרכז המחוגה שכל המכוונים הכל הולך למקום אחד לנקודה אחת משא"כ המכוונים ללדדים אין כ"א דומה לחבירו :
- (מג) והיו הדברים האלה על לבבך . אזי הדברים היוצאים מן הלב . ותפעול בהם . ושננתם לבניך :
- (מד) מרן הנעש"ס הק' זוקללה"ה זי"ע . אמר . חכמות . חדשים גם ישנים . דודי . זה הקב"ה . צפנתי לך . בשבילך . ושאלו לו הלא רבי אומ' תורה והשיב כמו השופך לחציות . והיתרון הגשפך ממולא על כל גדותיו . ויש ע"ז תורה אימתי הוא כך . וכן במדות רעות ח"ו כשנראה בודלוי יש בפנימיות יותר :
- (מה) אל תשת ירך עם רשע להיות עד חמם . היינו שלא לדבר רע ח"ו על שום אדם מישראל . כי עי"ז יצטרך להיות עד חמם כשיקשרג הרשע זה היצ"ח ויבואו אותו לעדות על דבריו ולכן גם כשיצטרך לגנות איזה מדה רעה ולדבר מאיזה אדם רשע יאמר צפי' שאינו מדבר על עולם האדם רק על מדה הרעה וכמו שאירע למרן הנעש"ס הק' :
- (מו) מצרף לבסוף ובור לזהב ואיש לפי כהללו . רנ"ל כמו שהכסף נבחן במצרף וזהב בכור כן האיש נבחן ע"ע מהללו כשמחיל לדבר בד"מ או הפלה ולא ימלא רחם חזיע ידע בנפשו כי לא טוב הוא :
- (מז) ברפאי לישראל ובגלה עון אפרים . אשרים ל' גבהות . וזהו כרפאי לישראל להיות ספל לישראל ולא להתנהג בגבהות כחילו הוא איש שלם בפ"ע . ובגלה עון אפרים . הגבהות להיות בפ"ע כמ"ש בח"ה כששאלו אותו תלמידיו איך להגיל מן החסא והשיב להם שאם ינאלו ירא הני עליכם מן הדבר היוצר חמור מן החסא וזהו עון הגאווה . וכמו שהוכיח מרן הנעש"ס הק' זוקללה"ה זי"ע :
- (מח) טעמו וראו כי טוב ד' . רנ"ל שכל טוב שבעולם אשר ישנו בעוה"ז אין זה רק מד' שם הוי"ה צ"ה המתי' ומהוה כ"ד . כי לולא זאת הרי הוא כחזן דומם ממש . רק ע"י חיות ד' שם הוי"ה צ"ה השוכן אהם בכ"ד ומהוה ומתי' לוהו ומשפיע בו פעם הסוב :
- (מט) עד מתי פתאים תאהבו פתי . רנ"ל מה שאהם מצינים בשכלכם שהיא פהיות ושמות עכ"פ מהראוי הוא וחייב בדבר לצרות ממנו כמסתוי קשה כי מה לנו וזה שכלנו בודלוי לנו פתאים נגד מה שמחוייב לעבוד להש"י בגין דאיהו רב ושלים :

הולך

ה

רשפי אש

(ג) הולך את חכמים יחבם. אבל אם ההולך לחכמים הוא ג"כ ריע כסילים. ירוע ח"ו. וזהו. וריע. ואו מוסיף על ענין ראשון גם כשהולך לחכמים כנ"ל:

(נא) כולך יפה רעיתי וטום אין בך. לכאור' מה ענין מוס לכאן כיון דיסה בוודאי אין זה מוס. וגם ומוס. ואו מוסיף על ענין ראשון אין לו ציבור. והענין שכל המעלות שבאדם כגון חכמה גבורה עשירות אם ח"ו אינו עובד בהם להש"י הם גופם מוס ח"ו. כי לולא המעלות לא הי' לו יכולת לחפוא בהנה. גם מעלות השלימות אם אינו להש"י יותר מוב אם לא הי' בו וכת"ש בה"ה שיען הגאווה חמור יותר. וזהו שמשבח הפסוק ומוס אין בך. שהיפוי אין בך מוס רק אדרבא כולם מעלות שלימות שעובד בהם להש"י שעי"ז הוא משבח שאם היכולת ח"ו למרות עיני כבודו ית' ומנלם ילכו. וזהו. שקר החן והבל היופי רק אשה יראת ד' היא תהלל בהחן והיופי שמנלמם ינרה לעבוד להש"י:

(נב) מה שאנו אוכלין זכות אבות. היינו ע"י הלדיקים שבכל דור שמוסרין נפשם להש"י. ועי"ז משפיעין לעולם כמו המאכלות שע"י מסירת נפשו של יצחק אוכלין ישראל. וזהו זכות אבות. כי לולא הם שהחילו כן ופתחו פתח לכל באי עולם לא הי' עשה באפשרי בשום אופן לבוא לידי מדרגה זו של מס"כ: (נג) בחופ השני שפתותיה. רנ"ל כמו חוס השני שהי' סימן לבני אדם הי' מלובן. עוונותיהם מתכפרין. קן עשה תוכל לבחון בעלמך ע"י שפתותיה כשאתה מדבר בחורה והפלה ומחשב בדברים בטלים זהו סימן שאינו עובד להש"י כ"א כמו שסובר האדם שדרך איש ישר בעיניו. ויש לו חירון על כל מעשיו שהם להש"י. א"כ יחייב שבחורתו והפלתו לא יחשוב מאומה רק לשמו ית'. אלא וודאי שאינו אמת כי באמת עובד לעצמו ולא להש"י. רק עיקר החירון הוא. ע"י גלות, שהדעת הוא בגלות ואין לו שכל לעבוד להש"י. אמנם קרבה אל נפשי גאלה כל איש בפרסיות לפי שכלו שחגנו הש"י יחחזק ויוסיף אומץ בכל יום להיות בעל חשובה ולא להיות לדיק. דהיינו להחזיק בחורתו במדרגה אחת: כי דרך זה אין לו חיות כלל. רק לריק תמיד להתבונן על כל דרכיו ולשוב לפניו בכל יום ויום בחי' חדשה ולא יאמין בעצמו. רק יירא ויפחד אולי הוא מאותן שאומרים עליו מה לך לספר חוקי וגו':

(נד) רבי זנוק"ל אמר. העבר חרפתי אשר יגורתי. כי זו חרפה לנו ח"ו על שאנו יראים מדבר מה זולת הצורה ית'. וזהו ויירא וינר לו. היינו שהי' מינר ודואג על יראתו מעשו:

(נה) הן על כפים חקותיה וגו'. כי יש כף ימין ויש כף שמאל. כף זכות וכף חובה. ואין זה רק מדה. רנ"ל גם זה זכות אך למעלה מהמדות העלמית והקוהיק הש"י ברחמיו הי' מנשא לעמו ישראל למעלה מן המדות. אך חומתה נגדי חמיד. ע"ד הנה זה עומד אחר כחלינו מה שעוונותינו מבדילים ח"ו:

(נו) ושמת בכל השוב אשר ד' אלהיך גותן לך. רנ"ל לפני איש הססום בית ישמת

רשפי אש

ישמח בכל טוב עוה"ז עושר וכדומה כמה שד' נותן לו וידע כי לא פועל ידיו הוא רק מאת ד' היתה לו זאת. וגם יבחין כי בכל עת ובכל רגע נותן לך. ולא נתן. כי צידו ית' לסלק שפעו ח"ו תמיד בכל רגע. ובזה יזכיר שלא לסור מאחרי הש"י ח"ו ברוב עשרו ושאר טובת עוה"ז. ולפני איש השלם קנה. בכל תורה ועבודה אשר יש לו בו מעט הסוב. יגל וישמח רק כמה שהש"י נותן לו. וידע נאמנה כי הוא בעלמו רק עפר זולת חיות הש"י המחי' אותו. ולפני איש השלם יוחר. רנ"ל בכללות הסוב ישמח שהוא בד' אלהיו. אשר משפיע בו חיות האלקיות :

(נז) בדרך אחד יצאו אליך ובשבעה דרכים ינוסו מפניך. היינו שחשבונות צד"ד להש"י ותעלה הכל למעלה בז' דרכים בכל מדה ומדה שמודד לך. כי שמן ופנינה גם המה לש"ש נחכונו. וזהו צדקך אחד ילאו. אחד דייקא. שגם כונתן לש"ש :

(נח) יכול אפילו תקפה עליו משנתו וכו'. דהיינו ע"י התמדת הלימוד שלא בחשקות וחיות כ"כ נתקלקל הזכרון. רק שאין לו בזה אשם אס אין לו מדריגה יותר מזה. אך יותר טוב להגביר עצמו על לימודו. דהיינו שילמוד בחפזה ותשוקה ויסעוס מעט התורה כי טוב ולא שיגבור לימודו עליו :

(נט) וידבר ד' אל משה בהר סיני לאמר. ע"ד לא יתייצב איש לפניך כל ימי חייו. היינו לומר שצד"ד שבעולם מסתחר אלוו ש"ע. וזהו חלק אותיות שלא. והיינו אי"ש. הסתרת חלק בתוך יש. לא יתייצב בך הסתרה זו. רק שתדע ותשכיל ותעלה הכל לאלו ש"ע. ובזה יהי' כל ימי חייו. כי אותם שאינם בעבודת הש"י אינם ימים של חיים. וגם כפשומו לא יתייצב איש לפניך. בשעה שרואה האדם להחזיק בו ית' לא ידמה בעיניו כלל ששום אדם או דבר נלצ כנגדו. רק יסתכל בצד"ד בפרימיותו וחיותו ואלקיותו אשר בו. וזהו ועץ חיים בתוך הגן. דהיינו לומר ענה טובה של חיים הוא להיות בתוך הגן. היינו אותיות התוה"ק. שלא יסתכל ויחשוב בדבר גשמי רק ברוחניותו. וזהו לא יסתכל חוץ מד"א וזהו גדולים מעשי לדיקים. היינו שלא נפגם בצרית. אך י"ל כדאיתא דמים התחתונים זוכים אן בעינין למהו קמי מלכא. וזהו צהר סיני לאמר. שכל אמירותיו יהי' לחצר צחי' הר מדריגה עליונה לבחי' סיני מדריגה תחתונה :

(ס) אמור אל הבהנים. אותם שרואים לעבוד להש"י שהם בני אהרן. אוהבי שלום ורודפי שלום. שהוא השלימות. לגפש. היינו תפלה כענין אשפק את נפשי. לא ישמא בעמיו. היינו שלא יהי' בתוך עמיו כלל. רק מופרש ומוצדל מכל איש ומכל גשמיים :

(סא) בראשית ברא אלהים. בשביל לדיקים שנקראו ראשית. כי כל הצריחות וכל המאורעות מה שהקב"ה מחדש בסובו בכל יום מעשה בראשית הכל הוא בהשתלשלות מששת ימי הצריחה ובכל יום שהקב"ה מחדש עולמו הוא ג"כ בשביל לדיקים שיעבדוהו באותו יום כדי שיכירו גדולתו. היינו רק הכרה

רשפי איש

בלבד מה שכבר ראה או ידע קודם נאמו לאויר העולם. ושיזכו להיות מרכזה. כי באמת לדיקים הן הן המרכזה כאמור ושכנתי בתוכם. בתוכו לא נאמר אלא בתוכם. רק שיזכו אל מדריגתם העלמיות. וזהו אדם קרוב אלל עלמו. דהיינו שיקרוב כל דעתו ותושיו אלל עלמו ופנימיותו שהוא חלק אללה:

(סב) סומא באחד מעיניו פטור מהראי'. היינו לומר גם כשיסתכל בגדלות הש"י לריק להסתכל גם בשפלות עלמו. כי זאת לאו הוי סומא באחד מעיניו וכו' :

(סג) שופטים ושוטרים. היינו אהבה ויראה. תתן לך בבל שערדיך. לפני איש הפאוס. היינו ז' שערים המוזכר בס' שני ענינים וכו'.

דהיינו לקדש השמיעה והראי' ושאר החושים לעבודתו ית' באהבה ויראה. כתרגומו דיינין ופסענין ומפרש הכתוב כמה לקדשם. דהיינו אשר ד' אלהיך נותן לך. ולא נתן לך. דהיינו לשום על לבו שתמיד נותן בו הש"י שפע וחיות ואלו יכולק ממנו ח"ו רגע אחד שפעו וחיותו מאיזה חוש שיהי' הרי הוא כלל הי'. מאחר שהש"י נותן בו תמיד חיות. לשבטיך. דהיינו לשרשך. שידבק א"ע בשרשו ע"י החושים לשמוע ולראות רק טוב. לכן אין ראוי ח"ו לסור מאחריו. וזהו הרע בעיניך. באותם ענינים שאתה נותן לי לעבדך. עשיהי' בהם הרע ח"ו. וזהו ממרים הייתם עם ד'. דייקא. וזהו ראה אנכי נותן לפניכם היום. לכן תראה בו ציוס לעבדו ית' ולברך בשמו. ולפני איש השלם. פי' שערך. היינו כל חיבה ומיזה שאדם מדבר בתורתו ועבודתו ית' יהי' באהבה ויראה כי כל חיבה הוא שער לד' :

(סד) גדולה תשובה שמגיעת עד כפא הכבוד. שהוא בעלמו נעשה כפא הכבוד להשרות עליו שם הוי"ה צ"ה ואלקותו ית' כמארז"ל כד שרי למדחל שרי יוד ברישוי'. כד שרי למרחם שרי ה"א בליבי'. כד שרי למלל שרי ואלו צפומי'. כד שרי למעבד עובדא שרי בגופי' הא תחאה הרי נשלים בו השם הוי"ה צ"ה. וזהו יחוד השכל עם המשכיל. וציגה שלו עם חכמה. וזהו יחוד קוצ"ה ושכינתו לייחד הקול והדיבור. דהיינו ה"א אחרונה בהואו. כי לולי האהבה והיראה אין התחברות להקול והדיבור יחד. רק המה נפרדים ח"ו. וזהו והחכם עיניו צראשו היינו להסתכל המיד. עיניו. ר"ל התבוננות השכל כמו עיני העדה וכל הסתכלות החכם והתבוננתו הוא רק צראשו שיהא שלם עליו שם הוי"ה צ"ה וצ"ש השוכן בצראשו. וזהו ימלא כל משאלותיך. שזה יהי' הפלו ומשאלותיו שיהי' תורתו ועבודתו לשמו ית' שהוא הוי"ה צ"ה בשלימות. וזהו יהי' כל הפלו שיהא שלם עליו שם הוי"ה צ"ה השוכן אהם. כמ"ש ושכנתי בתוכם בתוכו ל"ג אלא בתוכם וזהו לשם יחוד קוצ"ה. לפשות המלוה בשכ"י. לייחד קוצ"ה עם כנ"י כלל ישראל שזהו השכינה. וזהו פמיס תהי' עם ד' כנ"ל אז יהי' אלהיך וישרה שכינתו ואלקותו ית' עליך. וזהו השמר לך פן תשכח את ד' שיהי' אלקיך. וגם תשכח ל' מפעל ח"ו. שיגרום כי גם ח"ו הקצ"ה ישכוח בו ע"י שכחתו בו ית' :

(סה) בנים תהיו לד'. רק השמרו לכם שיהיה אלהיכם :

רשפי אש

(סו) ישראל נושע בד' . רז"ל עם ד' . וגם חשועה עולמים . רז"ל שכל העולמות יושעו ע"י באמערותא דלחחא . וזהו ויושע ד' ציוס ההוא חת ישראל . ר"ל עם ישראל :

(כז) ד' יכול צוודאי . והאדם ג"כ בעל בחירי :

(סח) לכן נברא האדם בסוף שלא יתגאה ח"ו וכו' . וגם כדי שימלא מוכן וכו' . רז"ל דבר והפוכו שבחירתו הפוכ ימלא הכל מוכן לפניו ואין עליו רק לעבוד להש"י בלי שום מניעה . ואם ח"ו שיחגאס יאמרו לו יהוש קדמך להמשיל עליו ח"ו כ"ד :

(סט) רבי זנוק"ל אמר . ביחור הפסוק לא טוב היות האדם לבדו וגו' : רז"ל דרשו זכה וכו' . והקשה הלא בפסוק לא נזכר ב' צבה זכה ולא זכה .

רק ע"י הפסוק כך הוא ע"פ מ"ש בע"ח כשעלה ברזונו הפסוק מופשט מגשמיות דליה ביה הפיס' כלל בשום אות אפי' בקונו של יוד . לברוא העולם . היינו שיהי' חלקותו צ"ה ושיכירו גדולתו כמארז"ל בא מלאך וספרו על פניו . ולכאור' קשה דלמה יהיה כך לידע מחחילה ולשכות הכל . אך עדיין באמת נשאר הרשימו בו שעי"ז יוכל לבוא אח"כ למדריגתו . וזהו ד' לא יעזבונו בידו היינו כח חלקותו שהי' בו מחחילה . ועכ"ז לא ירשיענו בהשפטו כאלו האדם זכה עלמו נשפט עם ילדו ח"ש בע"ח ושיכירו גדולתו שאין זה רק הכרה בעלמא מה שראה מכבר , ואלולי בא מלאך וספרו שלא הי' בחי' הרע כלל . גם טוב לא הי' כי אין טוב רק הפוכו דרע כי תענוג המידי אינו תענוג . ח"ש בע"ח שבריאח העולם כדי להיפיב לברואיו היינו העלמה והסתרה זו בעלמו הסבה לבריותיו כנ"ל . וזהו לא טוב היות האדם . ל' אדמה לעליון שזהו חכלית הבריאח לא טוב שיהי' לבדו בלי החנגדוה ומניעת היזה"ר כלל , כי אין זה הסבה כלל כמו קודם צריאח העולם כי אין טוב אס לא יהי' הפוכו דרע . וזהו אעשה לו להימכ עזר בכדי שיהא טוב בשלימות דהיינו ממה שיהי' לו בחי' רע כנגדו המעגד להטוב . וע"י נלחון האדם הממאס ברע וצוחר בטוב נקרא הטוב ההוא טוב בשלימות . ולזה קאמר הגמ' שפיר זכה עזר ברזונו ית' שיהא לו עזר מן כנגדו . והיינו פשט כוונת הפסוק צבריאתו ית' , לא זכה ח"ו : וממילא נשאר כנגדו באין טוב . וזהו והארץ יהיה הוכו וצוהו . הייט שתימה הוא איך יהיה האדם ג"כ בארציות . אך וכו הו שבו הוא ית' מסתתר בכ"מ שגלו שכינה עמהם . ובקשתם משם . דייקא . אה ד' אלהיך . ומלאת . ע"י הכרתו מכבר :

(ע) אהבתי כי ישמע ד' את קולי תחנוני . כי הטה אזנו לי . לא מה שנעשה רזוני . ולא שום דבר הנאה שלי ממה ששמע ד' חסילתי . רק צמה שהטה אזנו לי מלך גדול וגורא לשמוע חפלת השפל :

(עא) מה יחרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש . הייט מה מגיע לאדם מאת הקב"ה יחרון ושכר בכל עמלו שיעמול בעבודתו ית' . תחת השמש . נגד מה שמפיב לו הש"י להזריח לו השמש להאיר :
ואברהם

ד

רשפי אש

(עב) ואברהם עודנו עומד לפני ד'. כי עיי צחי' אברהם שפתח לנו צחי' לינור החסד. גם היום עומד לנו חסד אל כל היום. לפני ה'. הם הלדיקים שזכר דוד ודוד כי על ידם מחגלה חלקותו ית'. וזהו צחי' אברהם עודנו עומד קיים לעד אל הלדיקים שזכר דוד שהם פני ד'. וזהו לפני ד'. וזהו: וימת שם משה עבד ד'. גם שמה משרע'ה עכ"ז קיים לעד צחי' הדעת שזכר דוד. וזהו שם משה עבד ה'. היינו שזכר דוד ודוד יש להם צחי' משה עבד ד'. כי משרע'ה הוא הדעת בעלמו. לכן נקרא דודו דוד דיעה שהי' להם משה שהוא הדעת. משא"כ הלדיקים שזכר דוד נמשך להם הדעת מצחי' משה. וזהו משה קיבל תורה מביני. היינו שזכר לדקתו השיג מדריגת התורה כ"כ שנעשה בעלמו הדעת. וקיבל התורה כאלהם המקבל דבר מה שהוא שלו. משא"כ יהושע לא הי' יכול להשיג רק מה שהשפיע עליו רבו משרע'ה. וכן זכר דוד ודוד. וזהו ומסרה ליהושע וכייל. וזהו וידבר משה את דברי השירה הזאת עד תומס. היינו עד סוף כל הדורות: (עג) ממכה עצמה הקב"ה מתקן רשיה. שזמה שקיבץ המן לישראל לסעודה אחשורוש כדי להשמיד כל היהודים לשון שמד ח"ו. צו הסעודה עלמה כיצד הקב"ה סיבת ושתי שנהרגה ונלמח הישועה ע"י אסתר וזהו במקום שגלו דהיינו גלות הנפש שבאותה סעודה קלקלו קלח שנהנו מרשע עכ"ז שכינה גלה עמהם להושיעם מכל לריהם:

(עד) ואשים דברי בפיך וגו' לגמוע שמים וליסוד ארץ. שהקב"ה שם דברו ותוה"ק צפי עמו ישראל. שגם הם יצראו עולמות להמשיך בכל הז' ימים השפעות מעשה צראשית. ולהפוך מדה"ד לרחמים. ועי"ז יבוא כפי' ג"כ באופן אחר קלח. היינו לומר ואשים דברי צפיך היינו דברי מה שאני עושה בעולם הוא רק צפיך עיי הלדיק מהנהג העולם כי קוב"ה ואורייתא וישראל כולהו חד: (עה) רבי זנוק"ל אמר. צחי' החפילה נריך להיות צחי' קדוש צרוך הוא. דהיינו הקול. וצרוך הוא המחשבה להמשיך צריכה והשפעה. והוא. הוא דבר למעלה מהמחשבה דלית מחשבה הפיסא צי' כלל. זהו התחברות. והוא הא ליו"ד. כשתחבר שלשה יחד קול ומחשבה ומה שלמעלה ממנו כ"ז להש"י. אז צחי' זו בלתי אפשר לו להרגיש שום אבר מרמ"ח אבריו שבו. וגם כח הדיבור בלתי אפשר לו לדבר. רק מד' היחה לו זאת לסייעו על עבודתו שיוכל לדבר. אבל בלתי עזר חלקי הוא רק למעלה מעולם הדיבור. אבל כשמרגיש בעלמו חיזה אבר מאבריו בלתי אפשר לו לעמוד ולהתפלל לפני הצורא ית'. וזהו והאלהים ידע את חוה אשתו. כי תחילת הצריחה הי' שחהי' אס כל חי ויהי' צחי' שני המאורות הגדולים שלא יהי' שום נפילה וירידה. וזהו ציוס עשות ד' אלהים ארץ ושמים. רק אחר שחמאו ונפל הדלת מן יוד. נשאר חוה. וזהו. כשהאלהים ידע. ל' התחברות. וגם כפשומו ידיעה מן חוה אשתו. וחלד קין. קינא דמסאבותא. ואין זה עדיין עבדות לשמו ית'. רק נריך להיות צחי' הנ"ל, וצחי' זו היא מ"ש והקימותי אני את צריחי אהך. שתאמר את פגם הצריח בכל תנועתך. וזהו. ובאת אל התיבה. שתוכל לבוא

אל

רשפי אש

אל פנימיות חיבות התורה והתפלה. וזהו מנין שהקב"ה מתפלל שבלתי אפשר להפיל רק שיהי' צדתי' קדוש וצדק הוא וכנ"ל. שגא' צד"מ אשר אזכיר את שמי וגו'. מפילתי ל"ג אלה תפילתם, רק כח הש"י דובר בו. וזהו כשופר הרם קולך שאין השופר עושה דבר מעצמו. רק ע"י הפועל של המהקיע בו. וזהו זה ספר תולדת אדם. יהי' כל תולדותיו ועשיותיו רק ספר תורה ד' :

(עו) בשם שיש חילוק ממחשבה למוציא בפיו כן יש חילוק עוד למי שמרים בקול עי"ז מהעלה המוח :

(עו) אחד המרבה ואחד הממעיט ובלעד שיכוון לבו לשמים. דהיינו שממעיט לש"ש צדדי לכוון יותר כי מוב מעט צדוונה וכו' שכל חיבה וחיבה הוא היכל צפ"ע היכל ד' המה :

(עח) מרן הצעש"ס הק' זנוק"ל זי"ע אמר. הני תרי צדחני שהיו בני עוה"ב. היינו שני מיני צדחנות מי שהוא צמדריגה זו שכל העולם משחקין בו מלד וסר מרע משחולל. והוא משחק בכל העולם והולך לבמה בעבודתו ית' נוכח ד' דרכו :

(עט) הקשה לרבו ז"ל. אמאי כהנים קפדנים המה והלא הם מדת החסד : וחירץ לו שזהו קפדנותם על מי שאינו מניח חסדים להחפשם. וכן ראוי לכל עובד ד' וכנ"ל :

(פ) קובץ על יד ירבה. היינו שממילא יתדבה והוא לא יתכוון להרבות. רק צדדי שלא לשכח את הכפר שקבע ללמוד בו. וגם הספר. לא ישכחאו :

(פא) הלומד ע"ם ללמד מספיקין בידו ללמוד וללמד כו'. רגיל מי שלומד ע"מ ללמד לאחרים כי אלל עצמו הוא ציפול לימודו כי צריך

ללמוד דברים אחרים או יוהר צמהירות וגדלות. ועכ"ז צשכר שמצפל דעתו ומקפין א"ע כדי ללמוד לאחרים. זוכה ומספיקין צידו ללמוד גם לעצמו וללמד כנ"ל.

מה שאין זה צדק אנושי לכאור' רק מהשמים יסייעוהו. וצדק פנימי יותר שילמוד ע"מ ללמד לכל העולם. שימשך צחי' הדעת לכל צחי' העולם כדאיתא צמדדש שרה

חמנו ע"ה ע"י שגדלה א"ע מן הערוה צמלרים נשמרו כל הנשים מן העריות. וכן יוכף הצדיק. אבל צתחילת הלימוד קודם שיושב עצמו ללמוד. ידבק עצמו בפנימיות

התורה ויהרהר מאוד בתשובה. ויירא ויפחד לגפשו אולי הוא ח"ו מאותן שהתורה"ק נועקת עליהם אל חננו צי. וזהו כל שיראת חסאו קודמת לחכמתו. חסאו דייקא

ולא חסא : רק שיפחד מחסאיו קודם שיתחיל ללמוד חכמת התורה"ק אזי חכמתו מתקיימת. כמארז"ל על חסידים הראשונים שתורתן מתברכת. וזהו ג"כ משחז"ל

שנו חכמים בלשון המשנה. כי לכאור' קשה מה לו להזכיר שמות החכמים רב ושמואל הי' לו ללמוד שחם דיני הגמ'. זה אכור וזה מותר. וכיוצא בזה וחז"ל שנו לנו

גם שמות החכמים בלשון המשנה. והיינו להורות לנו דרך הישר לפנינו ית'. שצדק הוא שבת צהם מתחילה ואת"כ צמשנתן. וכן אדם הלומד צריך לדבק עצמו מתחילה

לשמות החכמים ויפחד לגפשו כמה רחוק מאוד מן החכם הג"ל בתורה"ק שלומד דבריו ואח"כ

ח

רשפי אש

ואח"כ ילמוד צמורה לדבק עלמו צשרשו ובפנימיות החורה . ובשכ"י ללמוד צחי
הדעת והחכמה לכל צאי עולם ואז מספיקין בידו וכנ"ל :

(פב) שום תשים עליך מלך . עליך דייקא שהצמל דעתך משא"כ כשאמרו לשמואל
הנה לנו מלך . היינו שכ"א חושב בהחלם שהאמת והיושר אהו . ולזה רוצה
שופט שיסכים עמו נגד הלא שכנגדו כי צוודאי השופט לדיק יסכים ליושר שלו ולזה
חרה בהם שמואל :

(פג) אין בין עוה"ז לימות המשיח אלא שעבוד גליות . רנ"ל שבחי' גליות
משועבדת אבל לימות המשיח יהי' ההגלות חלקותו ית' בכל :

(פד) בעבור סופה ואין רשע וצי"ע , כי בכל אדם ובכל זמן נוהג צריחת שמים
וארץ . דהיינו לידע שיש חלוק רב ושלים עיקרה ושרשא דכל עלמין .

וגם ח"ו דור המבול . דהיינו צילבול ח"ו שלא להבחין בין טוב לרע . כי צריך הכנעה
המחקה והבדלה הוא להבדיל בין טו"ר . וגם מבול הוא שבלה את הכל ממקום
גבוה למקום נמוך מה שצריך האדם להיות צהיפוך הולך ממקום נמוך למקום גבוה .

והלדיק אשר הוא שומר הצרות בכל חנועותיו . כי גם צבחי' השמיעה והרטי'
נמלא צחי' שמירת הצרות . וחדע לך כששומע אדם או רואה דבר שאינו הגון ח"ו
מגיע הפגם גם להצרות ח"ו . והלדיק אשר עובד ה' בכל חנועותיו באמת . ובכל מה

שהוא רואה משפיע צו טובה וצרכה : כמ"ש טוב עין הוא יבורך . כי העולם עומד
על עמוד אחד ולדיק שמו , כי בלחי הלדיק אין קיום כלל להוויה העולם כי צכ"ד יש
צו חיות הש"י . ולולא החיות הי' אפס ואין ובאמת החיות צככ"ד משחוקק לשרשו

כאשר הוא צמצע כל השחוקקת העלול לעילה . והסיבה למסובב . רק הלדיק הוא יסוד
עולם . ל' החעלמות אשר נעלם חיות הצורה ית' ונחמלם צכ"ד . כמ"ש טוב ה' לכל .
זהו הלדיק . ורחמיו של הלדיק . על כל מעשיו . ח"ש כל שרות הצרות נוחה הימנו

שיש להם הנחה וקיום הימנו ע"י האדם הלדיק ג"כ רוח המקום נוחה הימנו . משא"כ
הרשעים כל ישכנו ארץ ל' פועל יולא שאינם מניחים הארץ לשכון במנוחה שגם השלשה
ספחים של מחרישה אשר שלם בהם עין הרע של הרשעים הוצרך למחות ע"י המבול .

וזוהו וצמושב לנים לא ישב . שגם מקום של הרע נסמא ואין לו מנוחה . וכשיזכה האדם
להתקדר שיהי' צחי' נח מלא חן . צכ"ד שהי' רואה רק החן בעיני ד' . דהיינו
שהי' מעלה מכ"ד צחי' האוי"ר והחסארת . והי' נח למעלה נח למטה וכו' . והי'

לדיק צדורתי . ולא צדורו לחוד רק בכל דורתי ובכל הגילגולים . את הכל יתקן
צמעשיו , ואז כשיהי' כעבור סופה ואין רשע , שלא יהי' צו הרע עוד אז יזכה להיות
ממנו צחי' צי"ע כנ"ל :

(פה) כתוב אחד אומר אל חצונו לגנב כו' וכתוב אחד אומר שלוות כסילים
האזדם : כי יש לך אדם שעניותו סיבת רשעתו . והיינו מי שיש לו
חמונת חכמים רק מחמת הצורך וההכרח עושה ח"ו פסלות . עז"נ אל חצונו וכו' .

וראוי להעתיק עבדו להש"י לעשרו צכדי שילך צדרך טובים . ויש לך אדם ששפירתו
סיבת רשעתו . והיינו מי שאמר כוחי ועולם ידי עשה לי החיל הזה : ואין לו
חמונה

רשפי אש

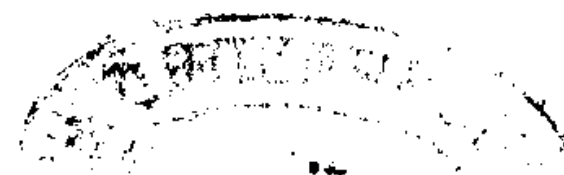
חמונה צד' ובחכמיו . וכל מה שיהעשר יוסר יאמר הן כוחי פועל לי זה . עז"כ
ושלוח כסילים האדם . וראוי להיות יורד מנכסיו . וראה צפוי' ב' פסוקים אלו על
שני סוחרים צבואם מן הדרך על אחד פסוק א' ועל השני פסוק ב' :

(פו) בנפול אויבך אל תשמח וגו' . אמר מרן הצעש"ס הק' זנוק"ל זי"ע .
כי ע"י ששמח בו ממתיק הדינים . ולכן הוספע בספע ישראל ששוחקים
על נפילה כי צוודאי הי' עליו איזה דין ח"ו . וע"י השחוק נמתק . לכן הזהיר שלא
לשמוח בנפילה האויב רק ידום לד' והתחולל לו . וישכים ויעריב עליהם לבהמ"ד לעבוד
את הש"י ביוחר אומן . והם כלים מאליהם דייקא . משא"כ כששמח בו או מכש"כ
כשעושה לו ח"ו ג"כ איזה רדיפה כ"ש . אזי עושה טובה להאויב ח"ו :

(פז) כתוב צח"ה ז"ל . שמהארבע יסודות יש מופת למליאת הצורח ית' ולפי פשוטו
ר"ל כי מי צראם להעמידם בעמדה ארוכה וישרה ולהסביר הענין , שאם
ומים מתנגדים מאוד . וא"א צבואם אופן להשתוות יחד , אם לא מגזרת הש"י .
כמשל העומד לפני המלך ויצוא אחד ויספרנו בפניו . הלא לא יחוש לו . וכמעט
בלא ירגיש בדבר מאימת המלך . וגם מה לו להשיב לו הלא המלך רואהו . וממ"כ
אי ציחא קמי מלכא ח"ו לא יועיל כלום . וצאם לאו הלא המלך יחבט עלצונו . ולכך
אף בדברים מתנגדים כמו אש ומים . אין התנגדות לפני המלך ית"ש . רק כ"א שומר
ספקידו אשר פקד עליו המלך . וכן ראוי לכל איש ישראל לעבוד הש"י באמת . וצאם
יצוא עליו ח"ו שום התנגדות . ידום לד' ויתחולל לו . והוא יפיל לפניו חללים חללים
וגו' . כנ"ל שהמלך יחבט עלצונו :

(פח) גדול עוגי מנשוא . רנ"ל שע"י נשיאת עון שהאדם מרגיש בעלמו שהקב"ה
סולח לו . שהאיש השלם מחויב להרגיש בעלמו כשמצעיר חטאותיו כי
יש לך אדם שמצעירו מן העולם לגמרי . ויש לך שהורג אותו ונוסל ממנו החיות
ועון עלמו אינו נמתק רק הוא פגור בלי חיות . ועל צחי' זו ארז"ל כשחזר לסורו
ח"ו מחשבין גם העוונות הראשונים' מאחר שלא העבירם מן העולם לגמרי רק שנסל
ממנו החיות ונשארו פגרים וצמה שחוזר לסורו ח"ו נוסן לו חיות ונחשוררו עי"ז
ח"ו גם עוונותיו הראשונים : ועכ"פ צאיזה צחי' שיהא מחויב להרגיש זה . וכמא'דהע"ה
ולבי הלל בקרבי . וע"י שמרגיש טובת הש"י המטיב לו ברוב חסדיו ומעביר פשעיו ,
עי"ז יכוף ביוחר וידע צנפשו כי גדול עונו מנשוא צמאוד למרות עיני כבודו ית'
הטוב ומטיב כנ"ל . כל עוד שחושב יותר יתמרמר יותר :

(צ) כל המתגאה באילו עובד ע"ג ודוחק רגלי השכינה . כי איך יוכל להתגאות
והלא מחויב לידע האיש צנפשו שלא קיים כה"ת כאשר ליוה ד' ית' ודברתם
בם , ולא בדברים בטלים , והגית בו יומם ולילה . עכ"פ ל' מחשבה שלא יחשוב
צבואם דבר מהבלי העולם . רק צחורתו ועבודתו ית' . ומי הוא הפתי שיחשוב שהש"י
מת"ה ליוה ולא יעשה כראוי שאעפ"כ יהי' נדיק בעיניו . והלא אחז"ל כל האומר הקב"ה
ווחרן הוא וכו' . ולא יוכל להתגאות ולחשוב בעיני עצמו לנדיק . רק מי שיש בו ח"ו
איזה כפירה בחוק"ק , ובאומרו ח"ו שאינו מקסיד על לווייו : ולכן נחשב כע"ג ח"ו
וכנ"ל

דְּשִׁי אִישׁ

ט

וכנ"ל . ואם המלא ימלא חיזה חיש שיאמר בנפשו שקיים כד"ת בנודחי יכיר גדולת
הש"י ומזבתו העודפה עליו כדכתיב גדול עוני מכשוא שע"י נשיאת העון יכנע וישפול
יותר וכל עוד שיעבוד את הש"י ביוהר ישוח עד עפר במריכות לב על העצר
ח"ך מלאו לבו להרע ולמרות עיני כבודו ית' ולא יוכל להתגאות כלל . ואף מי שמקיים
התורה בלא שום שכל ולב כלל רק ח"ו מנות הנשים מלומדה מוצמת ג"כ במאור
שבה מחזירו למוסב . וג"כ מחויב לידע שעכ"ס אינו לדיק . ואם יודע שאחרים
בדורו גרועים ממנו אהרבה ישוח וישפול יותר . כי מחויב האדם לומר בשבילי נברא
העולם ולעשות תשובה גדולה כ"כ עד שכל העולם ישבו בתשובה . מרן הצעש"ס הק'
זלוק"ל אמר פי' הש"ס כל המהפלל ונענה ונהגה מביא חרון אף לעולם ח"ו .
וק' העולם מה חטאו . רק שבאמת אין להתגאות כלל כי מי שאמר לשמן וידליק
וכו' . רק הגאווה בא מאלד העולם הגרועים ממנו לכן מביא ח"ו חרון אף לעולם וכו' :
(צא) בזוהר . בענין שקלים אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי דלמא חית צהון חד דלא יביב
מודנת לבו וכו' . ר"ל שבטעמו הוא כלי רק מחמת יראת הש"י כובש יצרו
ויש לער לפניו על שלא נתן לו מזג טוב מהנדיבות בכדי שלא יצטרך להצטער . עד"מ אז שנסה
את בנו ואחר שעמד בנסיון אף שהדבר בהכרח כך להיות כ"ד בנסיון . עכ"ז יש לער להאז
על שצער הבן הטוב דהלא צידו ה' להיטב מזגו שיהי' לו נדיבות לב בכדי שלא יצטער וזהו
הביאו עלי כפרה וכו' :

(צב) והימים האלה נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה . ראוי לאיש השלם להרגיש הנם כמו
בפורים הראשון וזהו ונעשים :

(צג) ככל התורה וגו' . כל התורה ה' במשמע כל הכתוב בה אבל ככל התורה ר"ל כפי מה
שכיוונה התורה להורות לנו בכל פרט ופרט דרך הטוב לדבק בו ית' :

(צד) הנגינות נקראים עמי תורה . לפי שע"י הניגון ניכר הכוונה :

(צה) כל ישראל ערבים זב"ז . שמי שעושה רע ח"ו יגיע הפגם גם לאיש השלם העוסק בתורה
ועבודה כי נופלים לו בהוררים רעים מאלד רעת המעשה של הרבע . ולכן הדבר מוחש
כי הוטבע בטבע נשמות ישראל מאלד הערבות שאין יכול לסבול כלל רעת חבירו . והיטב יחרה
לו בראותו חבירו עושה רע ח"ו . הגם שבצלמו אינו מנוקה מאותו עון הוא מאלד שגובר עליו
היצר רח"ל . כמארז"ל חוי לי מיוצרי או לי מיצרי . אבל על חבירו יחרה לו כי נשאו יודעת
בקרבן שגם אליו יגיע הפגם מהעון ונפשו מרה לו על שעושה היוק ופגם בנפשו לכלכל תורתו
ועבודתו באין אשם לו . וזוה מבוחר מ"ש בגמ' מה דעלך סני לחברך לא העבד הוא כלל כה"ת .
כ"א ישער בנפשו לשמור א"ט מכד"ר ולהתגבר על יצרו . כי מה צכך שיש לו האוה רעה . או שאר
ענין רע מאלד היצר"ה הלא בזה יפגום וירע לאיש השלם לכלכל אותו על לא דבר . וזה דעלך סני
דבר זה שחברך ירע ויפגום לך בעונו מה שלא יגיע לך נד הנאה . כן אחס לחברך לא העבד
לגרום ח"ו חיזה פגם לכלל ישראל . וזוה וודחי נכלל כה"ת :

(צו) ענבי שלא יאמרו מעשה כשפים הם . ק' אם עדיין הולך להתפלל שיהיה צענייהם קידוש
השם יתפלל כפשוטו שיסור הש"י מהם מחשבה זו להאמין בנביאי הבעל . אך הענין
דמה שהאדם נכשל בו אין הדבר הלוי אלא בתשובה לשבור יצרו הרע . משא"כ מה שלא נכשל
בו עדיין התפלל להש"י שלא יכשלו בזה שלא יאמרו מעשה כשפים :

(צז) הלומד ילד למה"ד וכו' . לכאור' עדיין הילד אינו לומד מבנה זו . ואם כבר הזקין למק
מרפט קתנא ידי הזקן . והלא יגיע לו עצבות ח"ו . אך הענין כך הוא גם בכל אדם
משכחה לה הלומד ילד וכו' דהיינו שמסיר מחשבותיו והרהורים רעים מלבו . ומדבק עצמו להתורה
אזי דומה לדיו כחובה על נייר חדש שיתקקו ד"ת בצוחו ולבו :

(צח) אם אין אתה הולך למקום תורה אין התורה הולכת אחריו וכו' . ואל האמר שהיא תבוא
אחריו

גימל

רשפי אש

אחריו . ר"ל שצריך לתת להתאמץ בזה . ולכתוב אל התורה באופן שתפנה עמך מכל גופניות ולהבין פנימיותו לפנימיות התורה . ולא כתורתו של דואג שהי' רק מהשפה ולחוץ . ובחמת לימוד פנה לדבק א"ע לפנימיות התורה ולהפשיט א"ע מגופניות הוא מרפא להנשמה כדכתיב כי רפאות הוי לשך וגו' וג"כ נקרא השוי שמטבת כוחו של אדם הוא כח הגוף . כי כשה קם זה נופל . כי כוחות הגוף והנשמה מהנגדים זל"ז . וע"כ אחז"ל אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו שיש לו נשמתו דביקות התורה והתפילה שעשה בחייו . וכל מה שנחלש כחות הגוף אף ע"י זקנה ממילא נתחזק כח התורה ונשמתו . כי כשה ניפל זה קם . ומכש"כ בעת פטירתו של אדם כשמפשיט הגוף לגמרי אשרי שבא לעולמו עם שלימות הלמודו . משא"כ כשהינו לומד כן בפנימיות נשמתו רק בגופו מהשפה ולחוץ אז כשיגיע לימי הזקנה שיחלש ביותר כחות הגוף . נתבטל ממילא תורתו שלומד בגופניות וכה הנשמה אין לה צננה להתחזק . כאשר עינינו רואות כמה לומדים שבעת זקנתן נשתכח מהם הלמודם לגמרי והיינו מטעם הנ"ל . ונשחז"ל זקני ע"ה כ"ז שמזקינין דעתן מטורפת וזקני דייקא . ר"ל גם הלומדים השלומדים בארצות לא בפנימיות נשמתם אז כ"ז שמזקינין דעתן מטפשת כי כחות הגוף נחלשו בכל פעם . משא"כ זקני ת"ה הלומדים בדביקות כ"ז שמזקינין דעתן מתוספת כי נתחזק להם כח הנשמה :

(צט) כל מה שהאדם מזקין הגם שנחלשו כחות הגוף עכ"ז לא נתבטל ממנו כח התאווה בדרך הטבע . כי לעומת זה שנחלשו כחות התאווה מפני הזקנה כ"כ נתגברו מחמת ההרגל כמארז"ל משביעו רעב וה"ה לכל התאות וזלע"ז עשה אלהים זכדי שישראל על בהירתו גם בימי הזקנה . ואדרבא בימי הזקנה שנחלש הכח אינו יכול כ"כ להתגבר על יצרו ולבחור בטוב . (ק) אברו בגמ' אם רחיקה ת"ה נוקס ונוטר כנחש חגהבו על מתניך ע"ה הסיד אל תדור בשכונתו . ראה מעלת הלימוד והת"ה :

(קא) מכל מהמר נצור לנך . נצירה הוא ל' שמירה מפולה ביותר מל' שמירה . ובה לומר מכל מהמר שצריך האדם לשמור כל אשר ואבר בלי לפגום ח"ו . עיקר השמירה בלב לנצור לבו בשמירה מעולה ביותר מכל תנועות :

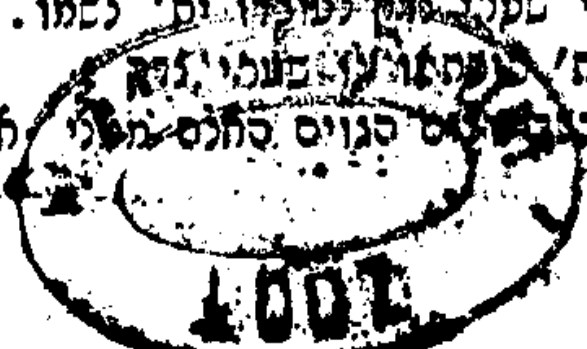
(קב) בדרך האדם רונה לילך מוליכין אותו . לכן יזהר ויפלא מעגלותיו :
 (קג) הראני את מראיך . ר"ל מבנין מפעל שתפעול להרחות אוהי את מראיך . שע"י ראות פני האדם השלם אשר לו נלם אלהים . נראה כבוד כש"י לכל הרואה . וכן אמר השמיעני את קולך . שע"י שמיעות קולך יהי' נשמע אהבת ויראת ד' להתעורר בתשובה לכל השומע לקולך :

(קד) שיגיעת שניהם משכחת עון . ולכאורה אין זה שלימות להיות נשכח העון . כי כשיש שכח למטה נזכר ח"ו למעלה . אך בחמת הפ"י טוב תורה עם ד"א . שגם כשיעסוק בד"א יעסוק בכוונת התורה . ואם לאו ח"ו אלא ביהי' יגיעת שניהם שני דברים ולא דבר אחד אזי משכח העון ויהי' נזכר ח"ו למעלה . ולכן טוב תורה עם ד"א עם דייקא ביהי' ד"א . וכל תו"ם שאין עמה כו" :
 (קה) אה"ה הוא בחי' משכיל . שהשכל אין יכול להשיגו . כי הוא למעלה ממנו רק מלד שנשפע עליו השכל משיג שיש למעלה ממנו בחי' משכיל . אבל ע"ס המשכיל אין יכולים להשיגו . ולזה נקרא חס"י ל' עתיד בע"י שהוא משפיע בהשכל מושג הוא במציאותו עכ"פ . אבל מלד הווים עלמו כל עוד שאין משפיע למטה אינו מושג כלל . וזהו בחי' כתר . כתר לי זעיר ואחוך :

(קו) העיקר לשמור האדם א"ע בכללות . דכיינו להיות דבוק בהתורה ולא להטוף המלות . והוא עד"ס שאמר השונה שמור לך העין ועי"ז מנחה ח"ו בכללות :

(קז) פתחו לי שערי צדק וגו' זה השער לד' . היינו לומר כשהאדם צועק צמר לבו . יצאק לד' פתחו לי שערי צדק לעיני ית' לשמו . אזי זה השער לד' . לבוא לע"ה . ע"י שיתפלל לפניו ית' :

(קח) כי תאמר כלל צדק הגוים האלם תלמי . איכה אוכל להורישם . היינו כשהאדם אומר

רשפי אש

כן בלבנו וגם עם לבו שיהי' הדברי' יוצאים מלב ונפש . כי רע ומר לו על עזבו את ד' וינער בנפשו על כי רבים הגוים האלה . הם הקליפות ח"ו . ממני . שאין מניחין אותו לעבוד את ד' . וגם ממני . שאני הוא שגרמתי לכ"ז לעלמי ותוהא ומתחרט על עונתיו . אזי כשהאמר בן בלבנך אני מבטיחך לא תירא מהם וגו' :

(קט) כי עמך הסליחה למען תורא . היינו שאנו מההגונים לה"י לסלוח חטאתינו ולמענו למענו יע"ש. כי כל עוד שהחטאים הם הקליפות מחיצות של ברזל מפסיקות בינינו לאבינו שבשמים בלתי אפשר להתיירא מפניו כי החומר והקליפה מונע . לזאת בקשתנו מלפניו כי עמך הסליחה למען תורא :

(קי) שומר מצוה לא ידע דבר רע . ר"ל אפי' בדיעה ומחשבה בעלמא ממילא לא יכרהר מחמת זכות המצוה :

(קיא) ברן הצעש"ט הק' זוק"ל זי"ע אמר . המה אני עליך הגוף הנגוף איך לא התפוררת מאימת בוראך :

(קיב) ע"ה דומה לארי שדורס ואוכל . כלומר שמוריד המחל כל ממדריגתו להיות קיח וואה בצענו להיות זבל בחי' דומם :

(קיג) ברן הצעש"ט זי"ע אמר . ביחור הש"ס וכי דרכו של בועז לשאלו בנשים . אלא שראה בה דבר של לניעות . ולכאורה מה בכך בלא עדיין יקשה על בועז האדיק וכי דרכו לשאלו בנשים . אלא דמאד בועז באמת לא קשה מידי כיין שהוא אדיק אין בו שום הכבוד כלל ויכול לשאלו גם בנשים . רק דפריך מאד האשה שהכורה רע אין דרכו לשאלו . שלא יגיע לו הכבוד מלדה . וע"ז משני דלניעות ראה בה :

(קיד) ת"ח אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב . ר"ל בחי' אין הוא להם מנוחה אבל לא זולתו דבר שבעולם הן בעוה"ז והן בעוה"ב לא מצאו מנוחה . רק בחי' אין לבד :

(קטו) רבי זוק"ל אמר . שאין להם מנוחה מחמת שאין להם עייפות . כי בדבר שהוא ערחה ש"ן בו מנוחה משא"כ האדיקים העובדים את כש"י אין בהם עייפות כלל :

(קטז) בן זומא אומר ברוך שברא כל האלו לשמנו . וכי משום גאון אמר בן . רק כיונתו הי' להעלות העולם . בע"י זיבור זה הי' להם עלי' :

(קיז) במשנה תורה כלול כל דברי מוסר שבעולם :

(קיח) אין עושין מצוה הנילות הנילות . מטעם דאין מערבין שמחה בשמחה בכדי שיכא שמחה אחת בשלימות בלי ערבוב ובלכול כלל ח"ו :

(קיט) אם רואה האדם שמזונותיו מזומלמים יעשה בהם זדקה . כי יבהין בעלמו שלפי הפרך יגיע להעני יותר למאוס . כי איש נוסן מדברים וכו' :

(קכ) רבי זוק"ל אמר . על מה שהחז"ל שהתפלל דכמע"ה שיהא נחשב אמירת תהלים כמו לימוד נגעים ואכלות . משום דלכאורה הלימוד חשוב יותר מחמת עומק העיון . אבל כשאינו רק מכיון וגו' ממילא נוסתנר שאמירת התהלים חשוב יותר מאמירת המצוות :

(קכא) רבי זוק"ל אמר . מי ימלא גבורת ד' ל' מוללין מלילות . ר"ל מי ישבר ויפדר הגבורות והדינים . מי שישיע כל תהלתו בע"י אמירת כל התהלים יוכל לבטל כל הדינים והגבורות שבעולם :

(קכב) ראה שני אנשים שבי' אלל מרן הצעש"ט הק' זוק"ל זי"ע . שלאחד מהם אמר הצעש"ט הק' שזכה למדריגה ע"י אמירת התהלים . ולא' אמר שזכה למדריגה פ"י לימוד גפ"ת :

(קכג) ליגבור אינש וחדר לסכור או להיפוך . אבל שניהם כא' לא טובים מחמת בלכול הדעת :

(קכד) בשם הרמב"ם ז"ל . הפותי זהב צמשיות כסף דבר דבור על אופנו . היינו כשהדבור הוא נכון ומיושב באופנו . צוודאי הפנימיות שלו הוא משיבת בנאר . כמשל הפותי זהב צמשיות כסף (אין זה לשונו ממש) :

פ"א

אלקא גאומא וזעקא
TEL

רשפי איש

(קבר) פ"א שאל אותו רבו ז"ל וכו' והשיב שהכוון יקבל ושאל לו וכלא גם עתה הוא כן .
וכשיצ עתה הוא ענין אחר . וכיון ללא חסור וגו' (אך לא ביאר כ"כ) :

(קבו) לא נכון לעשות כן . הן צונית חושבת מצרים לטיניהם ולא יסקלנו . ר"ל סן כן הדבר
שבוודאי לא יסקלנו כי בטח בהש"י . רק לא נכון בעיני לעשות כן דבר המתנגד לעיניהם
מלד עבדי הרך (גם זה אין לשונו ממש) :

(קבו) בשם הרב"מ בק' ממעוררם זלוק"ל זי"ע . ערום יעשה אפי' כל פשיותיו כגשמיים . הוא
בדעה ודביקת בהש"י . וכסיל . הפי' יפוז אולת הוא (גם זה אין לשונו ממש) :

(קבח) שטעתי שאמר לגדול אחד בלשון מוסר אהה ישן והוא ער לך :

(קבש) פ"א הקפיד עלי . והוכיח אתי על מיעוט התקרבות וכפיית טובה . וביעול חורה . מהמת
כלא הי' לי מקום קבוע כי פ"א אמר לו כשם שהאכילה לריך קביעות מקום כך
לימוד התוס"ק :

(קל) ששמעתי בשמו . ביאור הפסוק . נגד כל עמך העשה נפלאות . היינו שפלאות ד' יראו
כל העמים אשר לא נברא כל הארץ וכלל הגוים . אבל וראה כל העם אשר
אחה . בחי' משה בקרבו את מעשה ד' כי נורא הוא אשר אני עושה . הוא רק עמך . ע"י משרע"ה :

(קלא) שמעתי בשמו כל המחלה וגו' כי אני ד' רופאך . וא"כ סיבת המחלה לא הוי ח"ו כמו
במצרים . רק לרפואה כדי שיתעוררו עי"ז לתשובה :

(קלב) הקיף אלהי עולם דברו נלצ לעולם והוא מכל נעלם ואנו מהללים שמו לעולם . ברוך ה'
אלהי ישראל מן העולם ועד העולם (זה החרוז הוי מרגלא בפומיה זמן רב) :

(קלג) שבעתי בשמו ז"ל . דור לדור ישנה מעשיך . כי בטוד שהלדיק בהיים היווחו אינו נחשב
כ"כ דבריו ועניויו . אבל לדור שלאחריו ישנה כלדיק מעשה ד' . ואמר כן צפי'
ע"ע ז"ל זי"ע :

(קלד) אבר בשם האלשיך בק' . ביאור הש"ס כל האומר דבר בשם אומרו וכו' . דר"ל שכ"א
מכוון לטובת קבירו כמו שנהגו מדכ"י וחסתה . וכמו שראוי להיות אהבת ישראל
ז"ל . אכ"ר :

(האמר המעתיק השומע אלהי הדיבורים שאלו מפני הדמיון . הדמ"ג בק' וכו' מוסר"ם
זלוקל"ה זי"ע מנעשכיהו . אשר זכיר . לשמוע בעלמי זמנבסח אני בעו"ם שעל המלאכה הזאת
לא חבוש בעו"ז ולא הכלם בעו"ב) :

בשם הרב"ק וכו' מוהררי"א מקאורי זלוק"ל ז"ל . זלוק"ל כ"י . בא"ח סי' רע"א ס"ד ע"ד סמג"א
שהביא ראי' דכבוד היום עדיף . וע"ה צוה"ק לפיכך לריך לסדרא הפחורה וכו' גי"א אפי'
ציומא דשבתא גמי . והנה דבר סמג"א מחוסר הבנה כהביא ראי' להיפוך . ותירך כן ז"ל דהנה ידוע
דע"ד ממש הברכה חל ביותר מע"ד ריקן . אמנם היכן דהקדושה גדולה ביותר חל אפי' ע"ד ריקן
כמו באסוך שמן דאנישע . וז"ש צוה"ק לפיכך לריך לסדר הפחורה . כדי שיהיה דבר ממש שתחול עליו
הברכה . רי"א אפי' ציומא דשבתא . דהקדושה גדולה ביותר . ופ"א דא"ל רק יחול אפי' על
פתורה ריקנא ע"ז הביא לשון . נמי . ושפיר ראייה מג"א דכבוד היום עדיף :

לא ידעתי מה זה